

L'dove hudobné nástroje zo zbierok Etnografického ústavu národného múzea v Martine, Etnografický ústav Slovenského národného múzea v Martine, Martine 1980, 12 str. (nepag) + 18 tablā.

Kako se mogu popularizirati folklorna glazbala koja leže kao mrtvi eksponati u slovačkom muzeju u Martinu, pokazao je K. Strelec, autor kratkog teksta (dvije i pol kartice) prevedenog na tri svjetska jezika kao i 18 fotografija instrumenata reproduciranih na malo tvrđem kartonu. Vizualno privlačne eksponate izrađene od raznih materijala (kosti, kore drveta, kože, rezbarenog, paljenog ili bojenog drveta kao i kucanog lima) Strelec je fotografirao na raznobojnim podlogama i poslao ih u svijet ljubiteljima folklorā ili možda samo ljubiteljima neobičnih upotrebnih predmeta iz prošlosti. Autor je različito motiviranim kupcima ovog izdanja (izdavačka kuća Osveta u Martinu) omogućio da te dekorativne sličice folklornih glazbala uokvire, stave pod staklo i smjeste ih ili u predsojble, možda u dječju sobicu ili u školske prostorije. Na taj način omogućio je drugi, puniji život muzejskim eksponatima u funkciji rado viđenog simbola folklornih tradicija ili puke dekoracije. Strelec je u svemu tome imao i ozbiljnije namjere što je vidljivo iz reprezentativnog izbora glazbala kao i vrlo informativnog teksta otisnutog na poleđini svake slike (na četiri jezika: slovačkom, ruskom, njemačkom i engleskom).

Izbor obuhvaća osam aerofonih glazbala [1 — trubka; 2 — roh važecky; 3 — fujara trombita; 4 — roh signalny; 5 — fujara; 6 — pištalka handrarska; 7 — pištala pastierska; 8 — gajdy trojzvukove], pet idiofonih glazbala [1 — drumbla; 2 — bunkoš (tj. zvučna palica); 3 — hrkalka; 4 — klepac (klepetaljka s jednim batićem); 5 — rapkač (čegrtaljka), jedan membranofoni instrument (buban, mali sa dvije membrane i dva batića)], kao i četiri kordofona glazbala [1 — cimbal; 2

— citara (tj. citra); 3 — husle korytkove; 4 — husle žliabkove]. Ozbiljnost edicije naglašena je i izborom vrste navedenih podataka za svako pojedino glazbalo. Ti podaci sadržavaju: dijalektalni naziv, vrstu građevnog materijala, tehniku izvedbe ukrasa, podatke o načinu konstrukcije glazbala, fizičke veličine (dužina i promjer), lokalitet i vrijeme izrade glazbala, historijsko područje rasprostiranja i suvremeno područje rasprostiranja, ime izrađivača ako je poznato i skupina glazbala u koju se može klasifikacijski svrstati.

Spoj popularnog i stručnog pristupa folklornom glazbalu iz muzejske zbirke u publikaciji takve vrste možemo pozdraviti i poželjeti svakom tradicijskom glazbalu i muzeju. Takvu publikaciju ili njoj sličnu o našim folklornim glazbalima možemo samo poželjeti na tlu Jugoslavije.

Krešimir Galin

Ivan Ivančan, Narodni plesovi i igre u Lici, Prosvjetni sabor Hrvatske, Zagreb 1981, 209 str.

S narodnim plesovima Like u interpretaciji Ivana Ivančana ne susrećemo se prvi put. U »Narodnoj umjetnosti« 8 — 1971. g. objavio je Ivančan veći rad pod nazivom »Lički narodni plesovi«, a tiskan je i određen broj separata pod istim nazivom. Stručnjaci i ljubitelji folklorā tada su imali prvi put priliku da se opširnije upoznaju s plesnim tradicijama Like i to je jedan od razloga da su oba izdanja uskoro rasprodana. Kako interes za ličke plesove i dalje traje, osobito za njihovu scensku primjenu, autor je pripremio novo prošireno i dopunjeno izdanje.

Prvi dio ove knjige sve do 157. strane identičan je spomenutom izdanju. U uvodu navode se izvori koji su poslužili prilikom pisanja ovog rada, a zatim abecednim redom nazivi plesova, njihovo zna-